DEZVOLTAREA ŞI PRODUCŢIA UNUI FILM DE SCURTMETRAJ

Aliona KOROTKOVA,

studentă, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării,
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 791.43 E-mail: korotkova.aliona@gmail.com

În contextul expansiunii cinematografiei moderne și al progresului tehnologic din domeniul audiovizualului, scurtmetrajul a devenit o formă relevantă de expresie artistică, oferind o platformă eficientă pentru cineaștii debutanți și o alternativă de comunicare a mesajelor sociale într-un format adaptat publicului contemporan.

Astfel, această lucrare își propune să demonstreze că un scurtmetraj bine structurat poate funcționa ca un produs cinematografic complet, capabil să emoționeze, să provoace reflecție și să contribuie la dezvoltarea culturii vizuale locale.

Studiul este construit pe o bază teoretică ce include repere istorice privind apariția și evoluția scurtmetrajului, cât și terminologii teoretice exemplificate, începând cu debutul filmului mut, tranziția către sunet sincronizat, până la influențele pe care noile tehnologii le-au avut asupra narațiunii vizuale. În Republica Moldova, noțiunea de scurtmetraj a luat amploare spre anii 60’, când odată cu reorganizarea studioului Moldova Film, s-au început a realiza și filme artistice, primul fiind ,,Când omul nu-i la locul lui’’, după scenariul lui Ion Druță, în regia lui G. Komarovski, astfel marcând debutul cinematografiei artistice a cineaștilor moldoveni.

O trăsătura esențială a filmului acelui timp era faptul că ,,nucleul regizorilor avangardiști era format din scriitori și poeți cunoscuți. În mare parte ei se prezintă ca și scenariști ai filmelor le produceau’’[1, p.85]. Această abordare literară a creației cinematografice a permis diversificarea genurilor, de la balade lirice până la povestiri romantice.

Printre principalele caracteristici ale scurtmetrajului se numără, în primul rând, accesibilitatea, întrucât realizarea acestuia presupune resurse financiare, tehnice și umane considerabil mai reduse, ceea ce îl face o opțiune viabilă pentru regizorii cu buget limitat. De asemenea, durata sa scurtă permite o transmitere concisă a mesajului, facilitând astfel receptarea din partea publicului. Aceste aspecte contribuie la integrarea eficientă a scurtmetrajului în mediul educațional. Din perspectiva culturală, scurtmetrajele ,,reflectă cultura și valorile unei comunități, servind ca mijloace puternice de exprimare a identității și a experiențelor locale” [3]. Considerându-se formatul său compact, scurtmetrajele ne oferă o libertate mai mare de stilizare și este posibilă asumarea unor încercări creative fără bugete mari sau fire narative prea complexe. În

acest mod, scurtmetrajele pot fi o platformă extrem de utilă ce ține de experimentarea unor noi tehnici de filmare, dar și montaj.

În esență, scurtmetrajul este definit nu doar prin durata sa, care de regulă este sub 40 de minute, ci și prin concentrarea dramatică, ritmul narativ dinamic și capacitatea de a livra un mesaj clar într-un timp restrâns. Spre deosebire de lungmetraje, în care dezvoltarea personajelor și a conflictului se poate desfășura gradual, scurtmetrajul obligă autorul să fie direct, precis și expresiv în fiecare cadru.

Vorbind de ritm, în special la scurtmetraje, acesta devine un factor esențial în crearea unei povești captivante și fluide. Există două tipuri de ritm: intern, care presupune „contradicțiile din intrigă și schimbările din interiorul personajelor, iar ritmul extern se referă la continuitatea cadrelor." [2, p.120]

Ritmul contribuie la menținerea coerenței narative și susține tranzițiile emoționale, gestionarea acestuia în fiecare scenă fiind esențială pentru păstrarea tensiunii narative până la finalul scurtmetrajului. Modul în care se termină o narațiune influențează în mod decisiv percepția generală a publicului, oferind atât satisfacție emoțională, cât și asigură memorabilitatea acesteia pe termen lung.

Fiind o teză de creație, demersul nostru a urmărit, în partea teoretică, prezentarea detaliată a tuturor etapelor de producție ale unui scurtmetraj, cu scopul de a reflecta ulterior acest proces prin prisma experienței personale de realizare a unui film de ficțiune original. Începând cu pre-producția, unde se pun la punct majoritatea aspectelor, precum: scenariu, buget, locații, echipa tehnică, actorii etc., până la etapa de post-producție se menționează cu precizie fiecare pas care ar contribui la eficientizarea acestui proces complex, astfel asigurând o calitate înaltă a produsului final.

Pornind de la aceste fundamente teoretice, am aplicat în mod practic fiecare etapă în cadrul realizării scurtmetrajului „Împărțim același cer", integrând cunoștințele dobândite într-un proces creativ complet.

Totul s-a inițiat cu elaborarea scenariului, care a trecut prin mai multe forme, începând cu două pagini până drafturi întregi și ulterior varianta finală, care ne relatează povestea a două personaje, Vlad, care visează să scape din rutina unui loc de muncă rigid, iar această aspirație devine punctul de plecare al unei crize personale profunde, care îi modelează parcursul interior. În același timp, protagonista, se confruntă cu o dilemă similară, fiind nevoită să aleagă între pasiunea sa pentru artă și stabilitatea unui loc de muncă bine plătit. Pe parcursul redactării, a fost inevitabilă consultarea cu profesioniști din domeniul scenaristicii, pentru a identifica eventuale lacune în dinamica dintre personaje și a le rectifica lejer, astfel conferind narațiunii un aspect integru.

Odată ce scenariul a fost structurat, am trecut la pre-producție, unde s-a făcut o defalcare a scenariului pe departamente, pentru a înțelege mai bine necesitățile filmului. În acest fel s-a format echipa tehnică, s-a închiriat echipamentul, am organizat un casting, ne-am ocupat de selectarea locațiilor, dar și s-a elaborat și un decupaj tehnic, care a inclus organizarea fluxului cadrelor, stabilirea dimensiunii și a unghiurilor optime, aceste detalii fiind sintetizate într-un tabel ordonat, corespunzător succesiunii scenelor din scenariu.

În calitate de prim asistent de regie, am elaborat callsheet-urile, care reprezintă programul detaliat al zilelor de filmare. Implementarea lor a contribuit semnificativ la eficientizarea procesului de producție. Filmările au durat două zile, iar rolul asumat a implicat nu doar coordonarea riguroasă a timpului, ci și menținerea unei atmosfere amiabile pentru întreaga echipă. Comunicarea constantă între departamente și implicarea activă a tuturor au dus la o producție fluidă, fără obstacole, oferind fiecărui membru un mediu de lucru confortabil și colaborativ.

Ulterior, procesul creativ a trecut la următorul nivel – post-producția. Această etapă a fost despre realizarea primului draft de montaj, concentrat pe construcția coerentă a narațiunii și pe ajustarea ritmului emoțional dintre cadre. De asemenea, s-a lucrat la editarea sunetului, unde a fost realizată sincronizarea replicilor, curățarea zgomotului de fundal și integrarea ambianței sonore. În final, s-a prelucrat și un cadru filmat cu ecran verde, aplicând tehnici de keying și ajustări fine pentru a obține o integrare vizuală naturală și estetic unitară în film.

Prin urmare, această lucrare oferă atât o bază teoretică solidă, cât și un exemplu practic aplicabil, care poate servi drept ghid pentru cineaști aflați la început de drum. Combinând reflecția teoretică cu experiența practică acumulată în realizarea filmului „Împărțim același cer”, teza demonstrează că scurtmetrajul este o platformă artistică valoroasă, accesibilă și relevantă, capabilă să comunice idei profunde într-o formă concisă și expresivă.

Referințe:

• *Articole din reviste:*

1. MOLDOVANU, A. 60 de ani ai Studioului „Moldova-Film” (Evoluția filmului documentar în istoriografia moldovenească). În: Bibliopolis, 2020, nr. 45(4), pp. 83-89.

• *Materiale/teze de comunicare în congrese, conferințe:*

2. XING, J., ZHUANG, G. Analysis on the Selection of Editing Points in Short Films and Its Significance. În: *Proceedings of the 2021 Conference on Art and Design: Inheritance and Innovation*, 29–30 decembrie 2021, Paris: Atlantis Press, 2022, pp. 117–121.

• *Materiale digitale:*

3. Ghid practic pentru dezvoltarea unui scurtmetraj. Disponibil: www.romafilmclub.amosed.ro [accesat: 16 februarie 2025].

Recomandat
***Laura TUGAREV,** dr.conf.univ.*